

Friluftslivets fellesorganisasjon

Adresse: Nedre Slottsgate 25, 0157 OSLO
Telefon: 23 31 09 80, Telefaks: 23 31 09 89, E-post: post@frifo.no, Nettsted: www.frifo.no
Org. nr.: 971 262 834, Kontonr: 7154.05.51671

Fylkesmannen i Hordaland
Miljøvernavdelinga
Postboks 7310
5020 Bergen

Dato, 30.9.2009

FORVALTNINGSPLAN FOR HARDANGERVIDDA NASJONALPARK MED LANDSKAPSVERNOMRÅDER – HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til Deres brev av 24.7.2009 angående høring av forvaltningsplan for Hardangervidda nasjonalpark med landskapsvernområdene Skaupsjøen/Hardangerjøkulen og Møsvatn Austfjell.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) representerer de 13 største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen over 530.000 medlemskap. En av hovedoppgavene for FRIFO er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge, herunder naturgrunnet for å drive friluftsliv.

I nasjonalparkene og i mange landskapsvernområder er det store nasjonale friluftslivsinteresser som skal forvaltes. FRIFO mener det er viktig at det nå utarbeides konkrete forvaltningsplaner for disse verneområdene og vi er derfor glad for at dette arbeidet nå prioriteres fra forvaltningsmyndighetene side.

Forvaltningsplanen

Forvaltningsplanen for Hardangervidda nasjonalpark med de to landskapsvernområdene er en revisjon av gjeldende forvaltningsplan som ble godkjent i 2003.

Formålet med forvaltningsplan er å gi utfyllende retningslinjer til verneforskriftene og konkretiser og klargjøre forholdet mellom bruk og vern. Forvaltningsplanen er ikke juridisk bindende, bortsett fra de punktene der forskriften viser direkte til forvaltningsplanen.

Det er ikke foreslått noen omfattende endringer i forvaltningspraksis i den nye reviderte forvaltningsplanen i forhold til den gjeldende plan.

Friluftsliv og retten til fri ferdsel

Forvaltningsplan tar opp mange viktige temaer og lister opp en rekke forvatningstiltak. FRIFO har ikke muligheter til å gå inn i alle disse konkrete tiltakene eller problemstillingene, men vi vil ta opp problemstillinger rundt friluftslivet og den frie ferdselsretten på et mer prinsipielt grunnlag da forslag til forvaltningsplan i høy grad berører dette.

Den frie ferdselsretten (allemannsretten), jf friluftsløven er et grunnleggende fundament for utøvelse av det tradisjonelle friluftslivet i Norge. FRIFO er derfor i prinsippet i mot enhver regulering som kan rokke ved denne retten. Vi kan imidlertid se at det i noen spesielle tilfeller kan være behov for å regulere ferdselen av hensyn til sårbare naturtyper og/eller arter. Innenfor verneområdene på Hardangervidda erkjenner vi at det kan være konflikter mellom bruk og vern, da spesielt i forhold til villreinen i området, men også andre arter. Det er imidlertid svært viktig at reguleringen ikke legger unødvendige og ikke begrunnede restriksjoner på det enkle og naturvennlige friluftslivet.

FRIFO forutsetter at det skal være en kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene, og eventuelle restriksjoner på den frie ferdselsrette skal være vel begrunnet og dokumentert. Dette krever blant annet at forvaltningen skaffer seg gode kunnskaper om ferdselen i verneområdene. Dette gjelder blant annet om tid, sted, omfang og type aktiviteter, samt eventuelle skader disse aktivitetene fører til. Det er derfor viktig at kunnskapsoppbyggingen, inkludert overvåkingsprogrammet inneholder slike temaer.

Stier og løyper

Det store flertallet av besøkende i verneområdene følger merkede stier og løyper. Bevist bruk av merkede stier og løyper kan derfor i stor grad kanalisere det meste av ferdselen innenfor verneområdene.

Nye former for friluftsliv

Det tradisjonelle friluftslivet er ikke statisk og utvikler seg hele tiden. Nye former for friluftsliv som for eksempel kiting og terrengsykling dukker derfor opp som en utvikling av friluftslivet. FRIFO ser at nye former for friluftsliv kan føre til nye problemstillinger i forvaltningen av verneområder. Det er imidlertid viktig at forvaltningsmyndighetene ikke i utgangspunktet har en negativ holding til slike nye aktiviteter, men forholder seg til disse aktivitetene og dens konsekvenser på lik linje med andre friluftslivsaktiviteter. I stortingsmeldingen om friluftsliv brukes også begrepet ”romslig friluftsliv”, noe som betyr at forvaltningen skal ha et romslig syn på hva friluftsliv er.

Kiting vil ha potensial til å vokse en god del utover dagens nivå, men vil sannsynligvis ikke bli en allmenn friluftslivsaktivitet. Denne formen for friluftsliv er likevel viktig blant mange unge og vil være en del av rekrutteringen til friluftsliv mer generelt. Vi ser imidlertid at kiting har stor rekkevidde på kort tid og at aktiviteten er vanskeligere å kanalisere enn andre typer ferdsel.

Vi har de siste årene også sett en kraftig økning i interessen for sykling, herunder sykling i terrenget. Vi ser imidlertid at sykling i terrenget kan føre til store skaller i naturen, og at det derfor er behovet for å regulere denne aktiviteten på en god måte i verneområder.

Som vi skriver ovenfor er det viktig at forvaltningsmyndighetene i utgangspunktet har en positiv holding til nye friluftslivsaktiviteter, og behandler disse på samme måte som andre aktiviteter.

Organisert ferdsel

FRIFO har forståelse for at det kan være behov for å regulere organisert ferdsel innenfor verneområdet av hensyn til villreinen og annet sårbart vilt. FRIFO mener likevel det er viktig at vernebestemmelser og forvaltningsplaner ikke fører til unødvendige restriksjoner eller hindringer på

mindre arrangementer i undervisningssammenheng. At medlemmer i frivillige lag og foreninger, skoleelever og studenter blir tatt med på tur/befaringer i verneområdene og på den måten får et positivt forhold til disse områdene vil være et viktig bidrag til å sikre en framtidretta forvaltning av disse områdene spesielt, men også for naturen generelt. Vi forutsetter derfor at vernereglene og forvaltningsplanen ikke er til hinder for slik aktivitet.

Helhetlig plan for ferdsel

Det er viktig at tilrettelegging og eventuelle restriksjoner av ferdsel i verneområdene skjer etter helhetlig plan der alle ulike hensyn avveis. FRIFO har forståelse for at det kan være behov for å legge ned merkede løyper eller legge om merkede løyper av hensyn til villreinen eller annet sårbart vilt. Det samme gjelder regulering av nye friluftslivsaktiviteter som kiting og terrengsykling. Det er imidlertid viktig slike tiltak skjer i tett dialog med DNT og andre som merker løyper, samt de som utover kiting og terrengsykling m.m., slik at resultatet blir best mulig både for viltet og for friluftslivet. En slik dialog vil også sikre at tiltakene blir forstått, respektert og overholdt.

Motorferdsel

FRIFO mener det er viktig å redusere eller begrense motorferdsel i utmark til et minimum. Det er derfor viktig at forvaltningsplanen kun legger til rette for det som er ytterst nødvendig, og at det gjennomføres en streng forvaltningspraksis.

Informasjon

Det er viktig at all relevant informasjon er lett tilgjengelig og lett å forstå for de som ferdes i eller har planer om å ferdes i verneområdet. FRIFO mener derfor at det er viktig at det utarbeides en helhetlig plan for informasjon og skilting for verneområdene på Hardangervidda, slik det også foreslås.

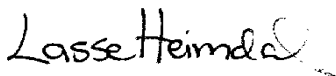
Medvirkning

FRIFO er opptatt av medvirkning fra natur- og friluftslivsorganisasjoner i alle saker som berører natur- og friluftslivsinteresser. Det er derfor viktig at organisasjonene blir trukket inn i alle relevante prosesser og fora i forvaltning av verneområdene.

Det er også viktig å huske på at de fleste natur- og friluftslivsorganisasjonene kun drives av frivillige på fritida, og det må derfor tas hensyn til dette når organisasjonene skal trekke sinn i arbeidet.

Vennlig hilsen

Friluftslivets fellesorganisasjon

Lasse Heimdal
generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagkonsulent